

Αφηγητής: ετεροδιηγητικός (όχι όμως παντογνώστης). Παρακολουθεί τα γεγονότα μέσα από το βλέμμα της ηρωίδας (εσωτερική εστίαση)

Αφηγηματικές τεχνικές: περιγραφή, αφήγηση, διάλογος, εσωτερικός μονόλογος.

Εκφραστικά μέσα: μεταφορές, προσωποποιήσεις, παρομοιώσεις, αντιθέσεις, επαναλήψεις, εικόνες

Γλώσσα: απλή, καθημερινή, φυσική

Ύφος: ζωντανό, παραστατικό, γλαφυρό

Αναδρομική αφήγηση – έντονο αυτοβιογραφικό στοιχείο

2 θεματικές ενότητες: 1. Χειμώνας ... δε θα υπάρχει. 2. Είχε έρθει ύστερα ... μην έχει τελειωμό.

Θεματικό κέντρο: η επιτακτική ανάγκη για αντίσταση κατά του κατακτητή. Δομείται πάνω στην αντίθεση υποταγή ≠ αντίσταση. (πεινα, υποταγή, ταπείνωση, εξευτελισμός, απελπισία που κυριαρχούν στο συσσίτιο των καλλιτεχνών ≠ αγωνιστική διάθεση - ενθουσιασμός, αλληλεγγύη, συναδέλφωση, ψυχικό σθένος, περιφρόνηση κινδύνου, ελπίδα ακόμη και με αντίτιμο το θάνατο που κυριαρχούν στη διαδήλωση).

Τα μαρτύρια της Κατοχής, η πείνα και η βία των κατακτητών, οδηγούν το λαό στην ταπείνωση και την εξαθλίωση, ώστε να πάψει να αντιστέκεται. Κάποιοι, όπως οι καλλιτέχνες, αναγκάζονται να υποταχτούν, αντί να δώσουν το παράδειγμα του Αγώνα, ως πνευματικοί ηγέτες. Αυτοί τελικά που θα βγουν στους δρόμους είναι οι άνθρωποι του λαού. Το αγωνιστικό τους φρόνημα δε λυγίζει ούτε με την απειλή των όπλων. Ο θανάσιμος κίνδυνος τους κάνει πιο δυνατούς, τους συνδέει με «κλωστές, ψιλές, στέρες».

Η συγγραφέας – μέσω της ηρωίδας – αντικρίζει ειρωνικά τους καλλιτέχνες: οι εκφραστές του πνεύματος, μέχρι χτες απόμακροι και ακατάδεκτοι, εξουθενωμένοι τώρα από την πείνα, υποκύπτουν και αναγκάζονται ταπεινωμένοι να στριμωχτούν για να πάρουν το ελάχιστο φαγητό ή και να ζητιανέψουν... Από την άλλη πλευρά, οι άνθρωποι της διαδήλωσης είναι εκ διαμέτρου αντίθετοι από τους καλλιτέχνες. Το αγωνιστικό τους φρόνημα, η περιφρόνηση του κινδύνου ενθαρρύνονται από τη μεταξύ τους ενότητα, αλληλεγγύη. Νιώθουν ότι δεν είναι μόνοι τους στον αγώνα και ότι ενωμένοι μπορούν να αντιμετωπίσουν τον πιο ισχυρό εχθρό. Η συγγραφέας – πάντα μέσω της ηρωίδας – τονίζει την ταξική σύνθεση της διαδήλωσης: όσοι συμμετέχουν προέρχονται από τα λαϊκά στρώματα και έχουν πλούσιο αγωνιστικό παρελθόν. Έτσι, υπογραμμίζει ότι πάντα αυτοί οι άνθρωποι μπαίνουν μπροστά και σηκώνουν το βάρος του αγώνα για την υπεράσπιση των ιδανικών και της πατρίδας. Για άλλη μια φορά οι ίδιοι άνθρωποι δε διστάζουν να προσφέρουν ό,τι μπορούν για να ενισχύσουν την Αντίσταση. Το περιστατικό με το στρατηγό που βγάζει περίπατο τους σκύλους αποτελεί μια ακόμη διαπίστωση της απόστασης ανάμεσα στους αγωνιστές και τους υποταγμένους. Επιπλέον, μαζί με την τελευταία φράση του αποσπάσματος «Τι καιρός, πόσα χρόνια, και να μην έχει τελειωμό!» αποτελεί προσήμανση για τα μελλοντικά δεινά, αυτά του Εμφυλίου.

Ιστορικές διαδηλώσεις με μεγάλη λαϊκή ανταπόκριση: 3 Σεπτεμβρίου 1843, Κιλελέρ Λάρισας 1910, Συλλαλητήριο καπνεργατών στη Θεσσαλονίκη το Μάιο του 1936, συλλαλητήριο στην Κύπρο στις 20 Δεκεμβρίου 1954 και πολλές άλλες...

Ερωτήσεις:

1. Σχολιάστε το θλιβερό διαλογισμό της αφηγήτριας μέσα στο κελί της φυλακής: «Τι καιρός, πόσα χρόνια, και να μην έχει τελειωμό!».
2. Ερωτήσεις του βιβλίου 1 – 5, σελ. 86
3. Αναζητήστε πληροφορίες για ιστορικές μαζικές διαδηλώσεις παλλαϊκού χαρακτήρα (και εκτός των προαναφερομένων).